

Met de grote jongens naar Noorwegen

Onze Noordkaper was nog niet eens te water gelaten toen we ons inschreven voor een tocht naar Noorwegen met de vereniging Toerzeilers. Moesten we niet eerst een seizoen ervaring opdoen met de nieuwe boot? Of konden we blind vertrouwen op de kwaliteit van de Noordkaper 31 Azur?

door Robert Dölle

Wijs geworden door ervaringen in het leiden van tochten met Toerzeilers, weettochtcoördinator Michiel Eijsvogel wat hem niet moet overkomen: onderweg geconfronteerd worden met deelnemers voor wie de tocht eigenlijk te hoog gegrepen was. Dat geldt zeker voor deze ambitieuze tocht van vier weken naar Noorwegen. Dus zet hij het in zijn aankondiging stevig neer. Dat het geen tocht wordt voor wie niet al eens meerdaagse oversteken heeft gemaakt. En de lijst met verplichte uitrusting toont vertrekkerswaardig; reddingsvlot, dsc-marifoon, epirb etc.

Dat wij ooit Biskaje zijn overgestoken geeft hem wel vertrouwen. Maar dat we mee willen naar Noorwegen met een splinternieuwe boot, dat trekt een diepe denkrimpel in zijn voorhoofd.

Toch worden we toegelaten tot het selecte groepje van zes boten. De toon voor het voorseizoen is gezet: mijlen maken met *Dwaalgast*, beslagen ten ijs komen voor Noorwegen.

Na de nodige rondjes over het IJsselmeer wordt een overtocht in mei naar Engelandde zout-water-doop. Het begint niet echt lekker met een foute manoeuvre in de Oranjesluizen in Amsterdam. Laten we zeggen: het is wennen aan een stuurwiel.

De volgende dag staan we niettemin te popelen om IJmuiden te verlaten. Jaren hebben we zitten dubben of we van een Etap 32S zouden overstappen op een Noordkaper, van een sportief scherp jacht naar een bedaagde boot voor 60-plussers. En nu gaan we dan voor het eerst op ruim water ontdekken hoe die overstap gaatuitpakken. De condities zijn perfect voor een vuurdoop: aan de windse koers, windkracht 5.

Rifje in het grootzeil, we gaan geen gekke dingen doen. Het gaat meteen lekker. Stabiel, zonder klappen, en als je wat hoogte prijsgeeft, loopt de boot lekker vlot en stuurt zichzelf. We genieten in de heerlijk ruime en diepe kuip van de Azur.

Ineens is de pret over. Het roer reageert niet. Stuurloos in het windmolenpark voor IJmuiden. Slik, wat te doen? Het duurt even voor je weer kunt denken. 'Noodhelmstok!', roept Elke. Natuurlijk! Snel de verpakking eraf gescheurd en we kunnen weer sturen. Wat een opluchting dat we gecontroleerd het windmolenpark uit kunnen koersen. Een slecht geborgde stang van het hydraulisch stuurwerk blijkt de boosdoener. De stang zit in no-time weer op z'n plek.

Diepe zucht. Ja, dat was de bedoeling, de boot leren kennen, kinderziektes ontdekken. Om het windmolenpark heen zetten we opnieuw koers naar de overzijde van de Noordzee.

Toch, met iedere mijl die we maken groeit het goede gevoel. De moeilijk te omschrijven mix van gezonde spanning, heilig ontzag voor de kracht van water en wind en het vertrouwen dat bemanning en boot het samen voor elkaar gaan krijgen. De missie naar Engeland slaagt, we genieten van de prachtige getijderivieren Orwell en Deben.

Eind juli, de avond voor vertrek verzamelt het gezelschap Noorwegen-zeilers zich in het havengebouw van vlieland. Een beetje witjes om de neus staan we elkaar aan te kijken:

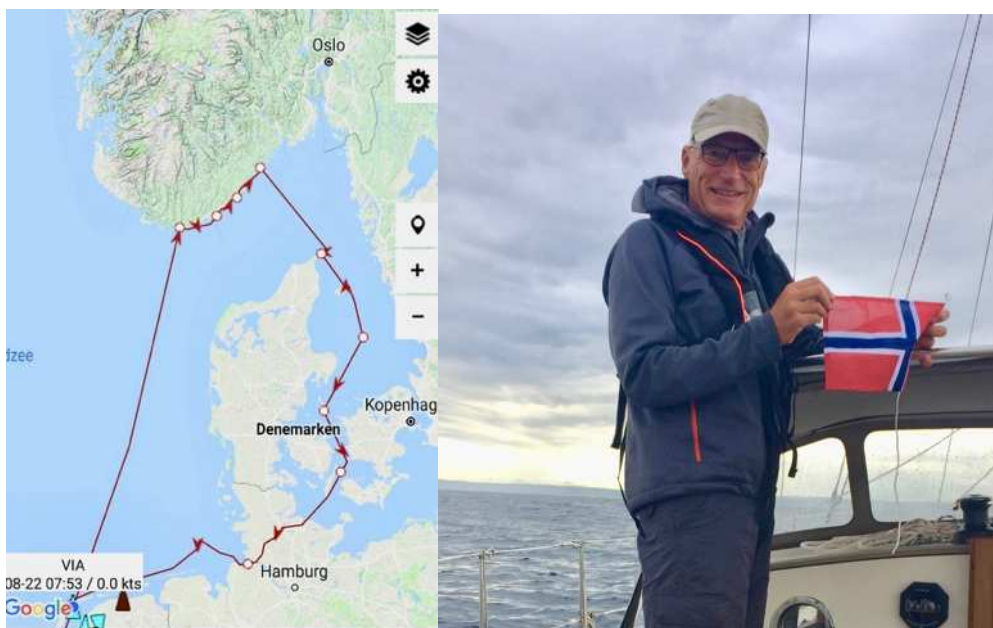
nog een paar uur slaap en dan: 300 mijl volle zee van Vlieland naar het zuid-Noorse Mandal. Eerder die zaterdag lijkt de recordzomer met een donderend onweer tot stilstand gekomen. Dik 20 knopen giert door de overvolle haven.

Waarom wilden we dit ook weer, zo'n lang traject, dwars over het Skagerak, dat stormrijke scheepskerkhof? We kijken de groep nog eens rond: dat stel heeft een 42-voeter, en daar staat de man van die wedstrijd-Elan van 40 voet. Slik. Eénendertig voet meet onze *Dwaalgast*. Vooral gebouwd om rustig te scharrelen langs ondiepe kusten. De kleinste van de zes boten, geen opstappers zoals op één na alle andere. Met de grote jongens naar Noorwegen, waar beginnen we aan?

Het vertrek is gepland om vijf uur 's morgens. Lang voor de wekker afloopt, liggen wij al klaarwakker in onze kooi. De wind fluit door de stagen, het is donker en regenachtig. Daar is een woord voor: onheilspellend. Ik zeg tegen Elke: Noordkaper-weer! Het komt er minder stoer uit dan ik wilde. Beducht voor meewarige reacties zullen wij, kleine *Dwaalgast*, natuurlijk niet gaan voorstellen om beter weer af te wachten. Om half vijf een verrassend appje van de wedstrijdzeiler: graag uitstel tot 12 uur.

We hebben het al vaker vastgesteld, maar het blijft ons verbazen (en ook geruststellen): of je een grote of een kleine boot hebt, het moment waarop zeilers beginnen te twijfelen over uitvaren verschilt heel weinig. Het zou ons later tijdens de Noorwegenreis nog een paar keer opvallen.

Bij het uitgestelde vertrek om 12 uur waait het eerder harder dan zachter, al oogt het bij daglicht minder intimiderend. Iemand roept nog: het is windkracht zeven, maar toerleider Michiel is al los en wij zitten in zijn kielzog. Even de boeienlijn om Stortemelk volgen en dan één lange streep noordwaarts. Vaak verdwijnt bij ons de vertrekstress als we eenmaal op weg zijn. Deze keer raken we zelfs in een staat van lichte euforie. Noorwegen! Plan A! Het gaat lukken! De twijfel van de vorige avond is verdwenen. Vooruitzichten: stevige zuidenwind de eerste anderhalve dag, daarna mogelijk zelfs een windstil Skagerak. Goed voorbereid, boot in orde, mentale steun van de marifoonrondjes - wat kan ons gebeuren?

In shifts van 3 uur op, 3 uur af (zowel overdag als 's nachts) kruisen we voor de zuidenwind af voor iets meer gang en comfort. De bulletalie blijft de hele overtocht in functie.

Midden in de eerste nacht begint ons Garmin-systeem te piepen: *no wind data*. Alleen een pesterig streepje. In het donker valt niet te zien of er iets loos is met de windmeter bovenin. Je kunt zonder windcijfertjes, maar het blijft wel een beetje knagen, die nacht. 's Morgens zien we het molentje in de mast normaal draaien. Dan een ingeving: het systeem uit- en weer aanzetten. Jawel, piep 16,2 knots.

Dinsdagochtend beginnen we te rekenen: voor donker Mandal halen, betekent een gemiddelde van 5 knopen vasthouden. Dan moet, nu de wind zoals verwacht is ingekakt, de motor erbij. We zijn opgetogen, de tocht verloopt prima. Allebei redelijk wat kunnen slapen, niet zeeziek. Het gevreesde Skagerak glijdt zonder enig probleem onder de boot door.

En dan, na 53 uur zeilen, de beloning: de Noorse zuidkust komt in zicht. Het is een cliché, maar ik schrijf 'm toch op: hier doe je het voor. Wat is er mooier dan het aanlopen van een vreemde, verre kust? Deze keer ook geen onzekerheid over het binnenlopen.

Mandal ligt zeer beschut, de aanloop is breed, overzichtelijk en beboeid. Al stormt het op het Skagerak, de rotseilanden voor de Noorse kust maken dat je altijd in rustig vaarwater komt. En de grote jongens staan enthousiast klaar om ons op te vangen.

Voordeeltje voor de kleine Dwaalgast, de laatste binnenkomer.

Nog drieënhalve week te gaan, maar nu al is het gevoel dat de zeilvakantie geslaagd is.

Na een rustdag trekken we in korte etappes langs de kust, in oostelijke richting. Het is veelal motoren binnen de beschutte kustzones met eilandjes en smalle doorgangen. Het deert ons niet, zo hebben we meer aandacht voor de idyllische omgeving.

We voelen ons geluksvogels. Waar kun je tijdens een hittegolf in Europa beter zijn dan aan de Noorse zuidkust? Oké, een dorstlessend biertje op een terras is hier pijnlijk duur. Maar daar hebben wij effectief op geanticipeerd met goed gevulde provisieruimtes.

Langs de kust hebben we ons niet alleen in oostelijke richting verplaatst, maar ongemerkt ook fors in noordelijke richting. In Risør, de laatste halte op Noorse grond, begint het besef door te dringen hoe ver we van huis zijn geraakt. En daar begint de zomer ook wat te haperen. Het originele plan om in Noord-Denemarken door het Limfjord terug te keren naar de Noordzee lijkt onverstandig. De westenwind kan ons daar wel eens gevangen zetten.

Het feest is voorbij, dat wordt steeds duidelijker. Er ligt een reeks lange dagetappes door Kattegat en Grote Belt richting Kiel op ons te wachten. Een rustdag op CO2-neutraal Samsø en op het schattige eilandje Omø, daar moeten we het mee doen.

Eén hoogtepuntje zit er voor kleine Dwaalgast toch nog in: we blijven de grote jongens voor tijdens een onstuimige etappe van Læsø naar Anholt. Hoe straffer de wind, hoe beter onze Noordkaper presteert: met vol tuig in 20 knopen wind speren we over de Oostzee. Grappig ook dat het bij ons op de boot altijd minder hard waait dan bij de grote jongens. Zien zij 25 knopen wind op hun teller, dan blijft het ons steken op 20 knopen. Zeilt toch wel relaxter. Voordeel van een lagere mast!

De lange weg naar Noorwegen was top, de terugweg een vermoeiende marathon. Vanaf de Elbe zet de groep er helemaal de sokken in. Voorziene tussenstops en rustdagen worden geschrapt en vanaf Helgoland wil de groep in één ruk naar Vlieland. Zeilers zijn individualisten en vier weken is lang, bromde toerleider Michiel. Het plotseling snel naar huis willen, hij kende het fenomeen al.

Net als hij besluiten ook wij na Helgoland de Wadden op te zoeken. Dwaalgast moet nodig eens droogvallen, en wij een dag niks doen. Juist, Schiermonnikoog, Ameland - zo scharrelen wij zonder haast richting thuishaven. Het voelt goed. Noorwegen met zijn prachtige kuststreek gehaald. Aan Oostzee en Denemarken gesnuffeld, daar nemen we nog eens goed de tijd voor.